

Rhif 341 - Cystadleuaeth: Cyfieithu 19-25 oed

Beirniad – Tegwen Williams

- 1 Gwyrddni (341/1)
- 2 Bricyll Du (341/4)
- 3 Y Samariad (341/2)

Diolch yn fawr a llongyfarchiadau i'r chwe chystadleuydd. Roedd rhinweddau yng ngwaith pob yn ohonynt, a byddwn yn eu hannog i ddal ati i ymarfer eu crefft a magu profiad.

Mae beirniadaeth unigol ar gael i'r chwe chystadleuydd.

Roedd y darn gosod yn trafod y broblem sy'n cael ei hachosi gan blastig ar draws y byd. Roeddwn yn chwilio am gyfieithiad oedd yn darllen yn rhwydd, a hynny mewn iaith gadarn a graenus.

Roedd hwn yn ddarn heriol gyda rhai ymadroddion anodd, er enghraifft, "once thought a panacea" a "the stakes are raised". Cafwyd cynigion da, er i eraill ei chael hi'n anodd ymdopi â'r ymadroddion hyn.

Un o hanfodion cyfieithiad da yw cyfleu'r ystyr heb grwydro'n rhy bell oddi wrth y gwreiddiol. At ei gilydd, llwyddodd pawb i wneud hynny, ond gwylwch rhag dweud mwy na sydd yn y testun gwreiddiol.

Y nod wrth gyfieithu yw cynhyrchu gwaith sy'n gwneud i'r darllenydd feddwl ei fod yn darllen darn o Gymraeg gwreiddiol. Y cystadleuydd sydd wedi dod i'r brig yn hyn o beth yw Gwyrddni (341/1) a Gwyrddni felly sy'n ennill eleni. Yn ail a thrydydd agos mae Bricyll Du (341/4) a Y Samariad (341/2). Da iawn bawb!

Gwyrddni (341/1)

Roedd llawer o gyfieithu rhagorol yn y cynnig hwn. Roedd y darn yn darllen yn dda ac yn llifo'n rhwydd.

Mae'r ystyr wedi'i gyfleu'n gywir, ar wahân i ambell lithriad bach: 'We breathe in even smaller particles' – nid 'Rydym yn anadlu'r gronynnau hyn sydd hyd yn oed yn llai' ond 'Rydym yn anadlu gronynnau sy'n llai fyth'; ac nid "Defnyddio, aildddefnyddio, ac ailgylchu" ond "Lleihau, aildddefnyddio, ac ailgylchu" am "Reduce, reuse, and recycle". Byddai rhywbeth fel 'a gâi ei ystyried ar un adeg yn ateb i bob problem' wedi cyfleu 'once thought a panacea' yn well.

Roedd 'mae mwy yn y fantol' yn gynnig arbennig am 'the stakes are raised'. Rydych wedi mynd ar ôl yr ystyr yn hytrach na chyfieithu'n llythrennol – dyma yn wir yw crefft y cyfieithydd.

Mae'r pwyslais yn cael ei gyfleu'n briodol ac rydych wedi newid ffurf y frawddeg yma ac acw er mwyn gwneud hynny – da iawn chi.

Mae'r iaith yn lân o ran gramadeg, sillafu ac atalnodi.

Llongyfarchiadau mawr ar safon eich gwaith ac ar ddod i'r brig yn y gystadleuaeth.

Bricyll Du (341/4)

Roedd y gwaith hwn o safon uchel. Mae'r darn yn darllen yn dda ac yn llifo'n rhwydd. Mae gan y cyfieithydd ddawn dweud. Mae'r brawddegau wedi'u saernïo'n dda ac mae'r pwyslais wedi'i gyfleu'n effeithiol – da iawn chi.

Cafwyd anhawster i gyfleu 'plastic objects embark on what's likely to be a centuries-long afterlife as trash'. Meddyliwch beth yn union yw'r ystyr a cheisio cyfleu hynny'n naturiol yn Gymraeg.

Roedd gennych rai cynigion rhagorol: 'does dim sicrwydd beth yw'r ôl-effeithiau' a 'yr hyn a oedd ar un adeg yn cael ei gysidro fel yr ateb i'r holl broblem'.

Mae nifer o fân wallau iaith, er enghraifft, mae angen treiglo 'gan bod' > 'gan fod', 'Mae'r gwyrth' > 'Mae'r wyrth', 'yn broses cymhleth' > 'yn broses gymhleth'. Ewch ati i bori yn y llyfrau gramadeg. Mae'n drueni bod mân lithriadau fel hyn yn amharu ar fynegiant mor loyw.

Llongyfarchiadau ar safon eich gwaith a daliwch ati.

Y Samariad (341/2)

Roedd y gwaith hwn o safon uchel. Mae'r ystyr wedi'i gyfleu'n glir drwyddi draw ac mae llawer o'r mynegiant yn dda.

Cofiwch olygu eich gwaith yn fanwl cyn ei gyflwyno. Mae cystrawen yr ail frawddeg yn drwsogl – mae angen ystywytho i greu brawddeg sy'n llifo'n rhwydd o'i dechrau i'w diwedd. Mae hynny'n wir hefyd am yr ymgais i gyfleu 'plastic objects embark on what's likely to be a centuries-long afterlife as trash'. Meddylwch beth yn union yw'r ystyr a cheisio cyfleu hynny'n naturiol yn Gymraeg.

Roedd gennych rai cynigion rhagorol: 'rydym ni'n eu bwyta nhw yn y pen draw', a 'ar ôl credu y gallai leddfu pob cur'.

Mae'r iaith yn lân o ran gramadeg, sillafu ac atalnodi.

Llongyfarchiadau ar safon eich gwaith a daliwch ati.

Neb (341/3)

Mae llawer o gyfieithu da yn y gwaith hwn. Mae'n Gymraeg yn llifo'n rhwydd ac mae'r iaith yn lân o ran gramadeg, sillafu ac atalnodi.

Gwnewch yn siŵr eich bod yn cyfleu'r ystyr yn fanwl gywir bob amser. Mae'r ystyr braidd yn niwlog mewn rhai ymadroddion, er enghraifft, 'neu waredu yn opsiwn mewn safleoedd tirlenwi sawl ardal', a 'gan beri i ni eu bwyta nhw a'u heffeithiau ansicr'. Ystyriwch beth yn union sy'n cael ei ddweud yn Saesneg, a mynd ati wedyn i gyfleu'r un ystyr yn Gymraeg.

Mae angen edrych eto ar y gystrawen yn y frawddeg olaf ond un.

Mae gennych rai cynigion rhagorol: 'wedi oes fuddiol fer', a 'Mae'r wyrth bellach wedi troi'n hunllef'.

Llongyfarchiadau ar safon eich gwaith, a daliwch ati.

Sonny Jim (341/5)

Mae llawer o gyfieithu da yn y darn hwn. Mae'r gwaith yn darllen yn dda – mae'n amlwg fod hwn yn gyfieithydd sydd â chryn ddawn dweud.

Mae ymdrin â berfau yn achosi anhawster, er enghraifft, 'yr holl sbwriel a gyrhaeddir', 'yn ddiweddar darganfyddid nhw', ac 'a feddylwyd iddo fod'. Ewch ati i geisio arweiniad a phori yn y llyfrau gramadeg er mwyn meistrolï berfau. Mae'n drueni gweld y gwendidau hyn mewn gwaith sydd mor gryf o ran mynegiant.

Mae yma gynigion rhagorol: 'Efallai y byddai'n anodd ar yr olwg gyntaf', 'ar ôl oes ddefnyddiol fer', ac 'rydyn ni'n eu bwyta yn y diwedd'.

Mae'r iaith yn lân o ran sillafu ac atalnodi.

Llongyfarchiadau ar safon eich gwaith, a daliwch ati.

Olion (341/6)

Mae llawer o waith da yn y darn hwn, ond mae sawl elfen y gallwch weithio arni i gryfhau eich crefft.

O ran yr ystyr, gwnewch yn siŵr eich bod yn cadw at yr hyn sydd yn y gwreiddiol. Mae sawl enghraifft lle'r ydych wedi ychwanegu mwy nag oedd yn y darn Saesneg, er enghraifft, 'rydym ni, pobl y Ddaear', a 'dod yn un hunllef diangof i boblogaeth y byd'. Mae bod yn greadigol er mwyn cyfleu'r cynnwys yn naturiol yn Gymraeg i'w ganmol, ond peidiwch â mynd â hynny'n rhy bell.

Mae nifer o wallau iaith, er enghraifft, treiglo'n anghywir 'neu thirlenwi' > 'neu dirlenwi'; treiglad wedi'i hepgor 'gan busnesau' > 'gan fusnesau'; treiglo'n ddiangen 'llygredd blastig' > 'llygredd plastig'. Mae 'ac yr' yn mynd yn 'a'r'.

Ewch ati i geisio arweiniad a phori yn y llyfrau gramadeg i wella'ch meistrolaeth dechnegol ar yr iaith.

Mae gennych gynigion rhagorol: 'Yn ddiweddar, darganfyddodd gwyddonwyr', a 'fod yn broses gymhleth a drud'.

Llongyfarchiadau ar safon eich gwaith a daliwch ati.